

DOI: 10.2298/MUZ1417259D
UDK: 39:929 Јанковић Љ.
78:061.6(497.11)

Институционализација етнокореологије у Србији: заоставштина Љубице Јанковић у Музиколошком институту САНУ*

Марија Думнић¹ – Данка Лајић Михајловић²
Музиколошки институт САНУ (Београд)

Апстракт

У Музиколошком институту САНУ чува се од 1964. године службена архива академика Љубице Јанковић, етнокореолога, настала током њеног рада у Етнографском музеју у Београду (1939–1951). Заоставштина садржи документацију о раду Одсека народних игара Етнографског музеја у Београду и обимне и разноврсне материјале о народним играма у Југославији из прве половине двадесетог века. Део архивске документације који се односи на формирање и деловање Одсека, односно најважнији списи везани за стратегију проучавања и заштите народних игара, представља се овом приликом ради доприноса историји етнокореологије у Србији, а поводом вишеструког јубилеја сестара Љубице и Данице Јанковић.

Кључне речи

етнокореологија, Љубица Јанковић, Етнографски музеј у Београду, Музиколошки институт САНУ, културна и истраживачка политика

Увод

Заоставштина Љубице Јанковић похрањена у Музиколошком институту САНУ представља по својој структури и садржају значајно сведочанство о институционализацији и развоју етнокореологије у Србији. Реч је о архивској документацији и грађи прикупљеној током њеног службовања у Етнографском музеју у Београду, где је 1939. године дошла са места професора у Четвртој женској гимназији Краљице Марије у Београду, и радила до пензионисања 1951. године.³ У Музеју је основала Одсек (из-

* Текст је резултат рада на пројекту *Идентификација српске музике од локалних до глобалних оквира: традиције, промене, изазови* (бр. 177004), финансираног од стране Министарства за просвету, науку и технолошки развој Републике Србије.

¹ marijadumnic@yahoo.com

² danka.lajic.mihajlovic@gmail.com

³ У односу на највеће познате документационе целине које су остале иза Љубице и Данице Јанковић, овај фонд значајно је мањи по обиму од породичног легата Љубице и Данице Јанковић, који се чува у Народној библиотеци Србије, а непозната је његова компатибилност са заоставштином која је у Архиву Србије, будући да је она недоступна до 2018. године. У Архиву Српске академије наука и уметности налази се мања колекција докумената Љубице Јанковић везана за њено звање академика.

ворно „Отсек”) народних игара, омогућивши на тај начин већу видљивост не само сопственог стручног рада у домену народне игре, већ пре свега нове научне дисциплине, и у Југославији и у свету, која ће касније бити названа етнокорееологијом. С циљем да допринесе историји етнокорееологије, овај текст расветљава културно-политичку поставку која је кључна за разумевање односа према грађи о народним играма. Прецизније, размотрена је програмска документација похрањена у Музиколошком институту САНУ, која показује почетни приступ народној игри као феномену у друштву и културном добру, као и научном прикупљању грађе и њеном архивирању у Србији. Теоријски и аналитички проблеми, као следећи кораци у научном раду, нису били примарни у музејском ангажману Љубице Јанковић, док су питања која се тичу примене резултата у едукацији и уметничкој обради остављена за будућа разматрања.

Истраживање плесног фолклора у Југославији започето је незнатно касније у односу на светске етнокорееолошке токове управо заслугом сестара Љубице и Данице Јанковић. Постављајући још од прве књиге *Народних игара* научни значај као приоритетан у свом бављењу овим комплексним феноменом (Јанковић и Јанковић 1934: 1), рад сестара Јанковић се несумњиво може сматрати етнокорееолошким и према актуелној дефиницији дисциплине (Каерплер 2001). Њихова делатност обухватала је систематично теренско бележење игара, прикупљање релевантних секундарних извора, аналитичко приказивање података, позиционирање појединачних игара у корелацији са музичким, поетским и обредним текстом, потом проблематизовање друштвених аспеката својствених народним играма и давање смерница за практичан рад са овим богатим материјалом. Најзначајнији резултат овог коауторства јесу капиталне публикације *Народне игре* (1–8).⁴ Импозантан ангажман адекватно је представљен у текстовима који су уследили у освртима на развој овдашње етнокорееологије (Младеновић и Илијин 1954; Илијин 1973: 203–204; Ракочевић 2013: 59). Премда пионирски, њихови методолошки поступци и резултати корисни су и данашњој научној мисли, а ширина њиховог деловања усмерила је истраживачке токове не само у етнокорееологији, већ и у етномузикологији.

Љубица Јанковић је током вишедеценијског бављења народним играма прикупила мноштво релевантних информација и објавила бројне научне радове (Илијин 1974; Krader 1974; Младеновић 1974), а посебно признање за свој етномузиколошки и

⁴ За период који се прати у овом тексту видети и резимее првих шест књига, на енглеском и на француском језику – Јанковић и Јанковић 1951.

етнокореолошки рад стекла је избором за члана Српске академије наука и уметности 1963. године. Кроз дефинисање приоритета у сопственом раду (Јанковић и Јанковић 1937), као и упућеност у теоријске токове етномузикологије и етнокореологије у свету (Јанковић и Јанковић 1939; Јанковић 1964), увидела је важност формирања базе података о народним играма и укровљење таквог архива у државној институцији.

Преглед садржаја архиве Одсека народних игара њохранене у Музиколошком институту САНУ

Етнографски музеј у Београду основан је 1901. године, а у оквиру њега је 1923. формирано Одељење за музички фолклор (према Петровић 1973: 223). Стварајући прве фондове фолклорне музике, најпре у форми нотних записа, а од 1930. и теренских звучних снимака под окриљем Фонографског одсека при Одељењу, Музеј је значајно допринео очувању нематеријалне националне културе. Истовремено, овај правац рада отворио је могућност за истраживање фолклорног плеса на овим просторима. Одсек народних игара основан је при музејском Одељењу за народну музику 1939. године и прва је институција која је научно проучавала и ауторитативно бринула о очувању фолклорних плесова сачинивши уједно прву систематичну базу података о њима у Србији. Тај материјал поклоњен је 1964. Музиколошком институту САНУ, као институцији која од оснивања (1948) чува и научно обрађује изворе везане за историју српске уметничке, фолклорне и црквене музике. Пристигли подаци о народним играма били су предмет посебног интересовања етнокореолога Милице Илијин, која је била ученица и следбеница сестара Љубице и Данице Јанковић (више о њеном раду у Јовановић 2010). Такође, тадашњи и потоњи сарадници етномузиколози старали су се о овом материјалу, имајући у виду ширину употребне вредности грађе и информативност документације о политикама заштите, репрезентовања и истраживања фолклора уопштено.

Стручна етномузиколошка архивска обрада материјала из заоставштине Љубице Јанковић која се налази у Музиколошком институту САНУ започета је званично 2013. године.⁵ Обрада је

⁵ Премда у тиму сарадника Музиколошког института САНУ нема стручно профилисаног архивара-библиотекара, архивски фондови се више од шездесет година успешно допуњују различитим врстама материјала и по научним приоритетима обрађују. На иницијативу сарадника, 2013. године урађена је и специјалистичка процена вредности појединих збирки, али се посао њихове заштите и даље одвија искључиво преко посебних једногодишњих пројеката. Тако је у оквиру пројекта *Дијитализација и каталогизација архивске грађе у*

подразумевала преглед грађе и документације, општу поделу на архивску документацију и грађу о народној музици и народним играма, и попис њених мањих целина. Због првенствено истраживачког рада невеликог броја запослених у Институту, детаљан опис и сигнирање грађе још увек нису извршени, те је грађа доступна само сарадницима Музиколошког института САНУ (видети Думнић, Лајић Михајловић и Васић 2014). Упркос томе што је фонд настајао и током Другог светског рата, материјали се налазе у добром стању и до данас се чувају у адекватним условима.

Цела колекција има печате тадашњег власника, Етнографског музеја у Београду, и изворно је инвентарисана. Део материјала је по пристизању у Музеј пописан у посебне регистре (рукописне грађе, илустрација, фонографских снимака, књига у библиотеци), а физички је највећи део сортиран у картотечке архивске кутије различитог формата (укупно тридесет и седам) и фасцикле (укупно дванаест). Према типу грађе, заоставштина садржи следеће целине: 1) текстуалне рукописе Љубице Јанковић (писане руком и куцане); 2) рукописне преписе нотних записа (објављених и необјављених); 3) штампане материјале; 4) илустрације (фотографије и малу колекцију негатива).

Према садржају, у овој заоставштини се налазе: 1) документација о раду Одељења за народну музику и Одсека народних игара (регулативни акти, извештаји, планови и слично); 2) пописи грађе похрањене у фондовима Одељења за народну музику; 3) професионална кореспонденција Љубице Јанковић (на српском језику); 4) припреме за предавања о народним играма; 5) резултати анкетног истраживања о народним играма; 6) картони са белешкама у вези са народном и стручном терминологијом и библиографским изворима о народним играма; 7) картони са записима народних песама различитих нотографа; 8) материјали у вези са саборима и фестивалима народне музике и народних игара (програми, плакати, рукописне белешке); 9) исечци из штампе о стручним темама.

Музиколошком институцији САНУ 2013. учињен помак и у обради материјала из заоставштине Љубице Јанковић. Пројекат су (симболично) финансирали Министарство културе и информисања Републике Србије и Секретаријат за културу града Београда, њиме су руководиле др Катарина Томашевић – за музиколошку грађу и др Данка Лајић Михајловић – за етномузиколошку грађу, а Марија Думнић, М.А. била је непосредно ангажована на обради материјала о којима је реч. Упркос значају колекције, па и вишеструким јубилејима из живота и рада сестара Јанковић, наставак рада на овом пројекту није добио државну потпору у 2014. години.

Почеци институционализације етнокорееологије у Србији

Идеја оснивања Одсека народних игара свакако је потекла из дотадашње научне иницијативе сестара Јанковић, тј. из њихових самосталних теренских истраживања и капиталних публикација (Јанковић и Јанковић 1934, 1937, 1939). Поред тога, њихова целокупна етномузиколошка и етнокорееолошка мисао формирана је у складу са тадашњим фолклористичким методологијама и достигнућима. Те утицаје запазили су и њихови биографи (нпр. Младеновић 1974: 137), а приметни су и у формирању прве званичне институције која се старала о народним играма.

Светоназор који је обликовао етички однос према музичком и плесном архаичном руралном националном фолклору, као и неопходни истраживачки приступ материјалу, сестре Јанковић су изградиле пресвасходно кроз учење од својих ујака, етнолог Тихомира Ђорђевића (више у Јанковић 1971) и композитора и музичког фолклористе Владимира Ђорђевића (више у Јанковић 1956), на чији су се мелографски рад директно ослањале (Јанковић и Јанковић 1934: 4). Љубица Јанковић је указивала на комплементарност у њиховој заинтересованости за музички и играчки фолклор са пратећим обичајима (Јанковић 1975). Како су Ђорђевићи у духу свог времена трагали за „примитивним” слојевима локалне културе, и сестре Јанковић су тежиле за проналажењем игара (или њихових елемената) којима прети заборавање. Дакле, интересовала их је „права, сирова, непрерађена и нестилизована народна игра, без примесе онога што њој, по народном схватању, не одговара” (Јанковић и Јанковић 1934: 4). Поред тога, Љубица Јанковић је од својих претходника Ђорђевића преузела и унапредила анкету, као суштински важан испитивачки метод за базу података Одсека народних игара (Јоксимовић и Ђорђевић 1899; Ђорђевић 1907; Јанковић 1940).

Као што је поменуто, сестре Јанковић су пратиле и светске научне токове свог времена, па су узор за институционализацију етнокорееологије, коју је Љубица и остварила, пронашле у делатности иностраних организација националног профила (Јанковић и Јанковић 1939: 305–325). Нарочито их је подстакло Енглеско друштво за народну игру и песму (English Folk Dance and Song Society), будући да су са његовим радом упознате преко учешћа на конгресу Међународног саветодавног одбора за народне игре (International Advisory Folk Dance Council) у Лондону 1936. године.⁶ Ово Друштво баштинило је њима блиску идеју са-

⁶ Енглеско друштво за народну игру и песму потиче из Друштва за енглеску народну игру (English Folk Dance Society), које је 1911. године основао Сесил Шарп (Cecil Sharp). Поменути Међународни саветодавни одбор за народне игре је 1947.

купљања и чувања игара претпостављеног архаичног порекла и неизмењеног облика, као и мисију враћања тих артефаката у народну извођачку праксу путем едукације, конференција, публикација и пригодних јавних манифестација (Јанковић и Јанковић 1939: 306–308). Другим речима, Љубица Јанковић допринела је струковном установљењу музичке и плесне фолклористике у Србији, у складу са тада актуелном фазом развоја ове истраживачке гране у свету.⁷

Сестре Јанковић су активно учествовале и у неформалним плесним едукацијским програмима. Љубица Јанковић је била упозната са делатношћу Маге Магазиновић, која је са својим ученицама сценски представљала прве стилизације народне игре у Србији (Младеновић 1974: 137). Познато је и да су сестре Јанковић организовале у свом дому радионице посвећене учењу народних игара, као и да је Љубица држала предавања из ове области (1974: 137–138). Љубица Јанковић је пре научног намештења радила у просвети, те отуд предлози о адекватној имплементацији извођења народних игара у школски програм (нпр. Јанковић и Јанковић 1937: 18–24). Касније је држала течајеве о народним играма, често учитељима, о чему постоје подаци у архиву Одсека народних игара.⁸

У својим књигама које су изашле пре оснивања Одсека, као и током његовог деловања до Другог светског рата, сестре Јанковић су у програмским текстовима указале на значај народних игара и методе њиховог чувања. Значај њиховог научног односа према народним играма је у томе да треба „доћи до истине о њиховом постанку, пореклу и преношењу, о разним утицајима под којима су се стварале и развијале” (Јанковић и Јанковић 1934: 1). Први циљ био је записати „орску игру”, односно сачувати је од мењања и заборавља (1934: 4, 6). У даљем научном раду тежило се есенцијалистичким закључцима о формалним аспектима самих игара, њиховим могућим сродностима и разликама, и то у вези са културним контекстом (Јанковић и Јанковић 1939: 293). Поменуто је да се чувању народних игара може допринети на више начина, а истакнута је важност организованог музејског рада, јер је прегледност која се њиме обезбеђује корисна за истраживаче,

---

године прерастао у Међународни савет за народну музику (International Folk Music Council), који је и данас активан као Међународни савет за традиционалну музику (International Council for Traditional Music). Поред публикација у најцењенијим етномузиколошким часописима, и на овај је начин очита укљученост Љубице и Данице Јанковић у савремена научна стремљења.

⁷ О етномузикологији прве половине двадесетог века више у Myers 2001.

⁸ Течајеве Љубице Јанковић посећивале су и Милица Илијин и Оливера Младеновић, које су биле веома активне као етнокорееолози после Другог светског рата.

а истовремено је тако презентован материјал појмљив и интересантан широј публици (Јанковић и Јанковић 1937: 33).

Оснивање и рад Одсека народних игара у Етнографском музеју у Београду

Коначно, напори за очување народних игара резултирали су оснивањем Одсека народних игара у Етнографском музеју у Београду, а о политици Одсека, даљем функционисању, а тиме и институционализацији етнокореологије у Србији, говоре његови званични документи – уређивачки и прегледни. Највише информација о самој институционализацији пружа *Нацрт за рад у Ошсеку народних игара при Етнографском музеју у Београду* верификован 10. октобра 1939. (видети слику 1).⁹ Како у документу стоји, Одсек је основан ради заштите „наших старих народних игара”, које су после Првог светског рата почеле нагло да нестају, потом ради регулисања употребе народних игара и на крају ради адекватне популаризације овог сегмента наслеђа и научног рада о њему (Јанковић 1939а: 1). Рад Одсека био је организован у оквиру три музејска одељења: Институт за проучавање земље и народа (надлежан за научни и за васпитно-пропагандни рад), Систематска збирка, Изложбена збирка. Пошто је објашњења њихових надлежности Јанковићева изложила сукцесивно и сумарно, на овом месту ће она бити груписана око најважнијих пројектованих задатака Одсека.

Научни рад је у *Нацрту* Љубице Јанковић постављен као база бављења народним играма. Приоритетно је било скупљање података везаних за: „народне игре, народне мелодије за игре, народне песме за игре, народне обичаје за које су игре везане, народне инструменте за игре, народну опрему за игре, литературу о играма, друга документа о народним играма (слике, цртеже, гравире, вајарске радове тачно етнографски и кореографски израђене)”, на терену и из секундарних извора (1939а: 3). Након тога, уследило би проучавање сакупљеног материјала „и у кореографском, и у музичком, и у етнолошком, и у психолошком, и у социолошком смислу, и како нове потребе буду захтевале” (1939а: 3). Залажући се пре свега за изучавање не само образаца корака већ и плесне целине, кроз дескрипцију и компарацију, Љубица Јанковић је реченим начелом показала и генералну отвореност ка методолошким иновацијама, што њен етнокореолошки опус везан за народне игре потврђује. Након ових корака, етаблирање нове дисциплине захтевало је и формирање терми-

⁹ Уз *Нацрт* су приложени претходни слични предлози Министарству просвете и Министарству физичког васпитања народа из 1937. године.

нолошке и библиографске базе, као и израду стандардизованог теренског упитника (1939а: 4).

У оквиру научног рада, предвиђена је и израда базе података о стручњацима и умрежавање са сличним установама у земљи и иностранству. Поред тога, у будућности рада Одсека планирани су пионирски и капитални задаци, попут објављивања резултата истраживања, издавања специјализованог стручног часописа, израде статистике о народним играма и прикупљања грађе за историју народне игре и етнокореологије у Југославији (1939а: 3–7).

„Васпитно-просветни и репрезентативно-пропагандни рад на научној основи” био је усмерен на публику у земљи и у иностранству. Подразумевао је пре свега држање предавања, укључивање у званичну наставу и писање популарних чланака о народним играма, а потом и скупљање података о заинтересованима за народне игре и умрежавање са сличним институцијама и онима које би могле да промовишу рад Одсека (1939а: 7–13).

Систематизацији и презентацији је у овом *Нацрт*у Љубица Јанковић посветила мање пажње у односу на први део документа, што не изненађује ако се има у виду да је њен рад био превасходно научног, а потом и едукативног усмерења, али и то да није могла у потпуности да предвиди стање самог материјала. То потврђује и следећи навод:

„Зато ће се предложени *Нацрт* временом допуњавати, а рад постепено проширивати. Али једно има да остане заувек: не само да правац рада треба да води свесном и планском чувању, систематском скупљању и свестраном проучавању наших народних игара, него целокупан тај рад треба да буде постављен на озбиљну, солидну и бескомпромисну научну основу” (1939а: 19).

Укратко, Систематском збирком планирано је похрањивање и класификовање различитих врста грађе везаних за народне игре – збирке описа игара, записа народних мелодија за игре, обичаја уз игре, народних инструмената и ношњи везаних за игре, фотографија и илустрација игара и играча, репатриционих и топографских карата, филмова. Поред тога, у ову збирку била би уврштена и библиотека, као и базе података о манифестацијама и стручњацима у вези са народним играма и самим играчима. Резултат би представљале картотеке, уређене по азбучном реду, према критеријуму локалитета, тематске сличности и тако даље (1939а: 14–15). Када је Изложбена збирка у питању, планирано је да она на различите начине из Систематске користи „оно што је најважније и најтипичније, по могућству и најзанимљивије за

ширу публику” (1939а: 16). О томе колико је водила рачуна о аутентичности сведочи сугестија да је пожељно да то буду копије из архива. Љубица Јанковић је дала и предлог како би требало да изгледа идеална музејска поставка везана за народне игре: игре би требало да буду представљене преко визуелних приказа (нпр. фотографијама), који би били праћени одабраном музиком (са грамофонских плоча) и излагањем аутентичне опреме (ноше, реквизити, музички инструменти), а предвиђени су и интерактивни програми у којима би учествовали народни извођачи, као и филмске пројекције (1939а: 17–18).

Након Другог светског рата, Љубица Јанковић је био поверен цео сектор Етнографског музеја у Београду који се старао о нематеријалном културном наслеђу, коме је припао и дотадашњи Одсек народних игара. Његова организација може се видети у *Програму рада у Одељењу за духовну културу са Ојсецима: 1) за народне игре и народну музику; 2) за народну књижевност; 3) за народну ликовну уметност и орнаментистику; 4) за народне обичаје и веру; 5) за народну медицину*, донетом 23. маја 1946. (видети слику 2). Одељење је било првенствено научног карактера, што значи да је имало за циљ да прикупља теренску и библиографску грађу, сортира је у каталоге и даље користи у „информативно-просветном задатку” (1946: 1–2). У научном смислу, идеја је била да се повежу знања о свим народним умотворинама и да се сместе у шири контекст (друштвени, географски, историјски, психолошки, привредни, миграциони), да се истражи порекло националне народне културе и да се пронађу универзалије унутар ње. Старање о народним играма формално је прикључено старању о музичком фолклору, а рад Одсека подељен је на документарни, стручни и научни, и информативни и културно-просветни. У односу на претходни документ, стручни и научни рад представљени су систематичније. Истакнуто је да се „фиксирање”, као примарни задатак Одсека, изводи следећим техникама: посматрањем, бележењем, описивањем и снимањем, а једнака пажња се посвећује контексту и самој умотворини. Таква фундаментална истраживања планирана су да би омогућила даља компаративна сагледавања историјских и културних веза народа (1946: 4).¹⁰

Систематизација, делатност и учинковитост Одсека у периоду непосредно пред Други светски рат и првих ратних година могу се пратити кроз годишње *Извештаје*, које је Љубица Јан-

¹⁰ У овом сегменту очигледно је етнокоролошко полазиште Љубице Јанковић, будући да је прво и најдетаљније помињала игре, а музику укључивала у функцији њиховог разматрања.

ковић писала директору Музеја, Боривоју Дробњаковићу.¹¹ Према тим документима (сачувани су они из 1939/1940, 1941, 1942, 1943), Јанковићева је уз помоћ спољних сарадника проширивала библиографско-терминолошку картотеку Одсека, као и фондове илустрација, књига и исечака из штампе. У складу са тада ограниченим могућностима, спроводила је теренска истраживања (1940), објављивала радове у музејском Гласнику (Јанковић 1939а, 1940а, 1940б),¹² радила на законским актима (*Свечане смојре /фестивали/ народних игара – Нацрт за организацију; Законске мере за чување наше народне уметности* /1940/), а посебно је била ангажована у држању јавних предавања. О профилу активности ратних година сведоче документи: *Наставни програм за предмет Музејски рад на народним играма за Музичку академију, према програму за Музејски годишњи илустрациј* (1942), *Упутства за предавање и примену орских народних игара по школама* (1943), *Дојуна Извештају за Српски културни план у односу на рад Одељења за музички фолклор и Ошсека народних игара* (1943), *Упутства за чување народне духовне културе* (1943). Поред наведених, постоје и други стратешки списи Одсека народних игара који осветљавају ауторитативну позицију Љубице Јанковић у етнокореологији и после Другог светског рата, а који су у складу са раније размотреним постулатима. Разумевању односа тадашње културне политике према народним играма посебно доприносе: *Заштита народних игара и народне музике* (1945), *Културно-просветни музејски рад: Сарадња са радним масама* (1945), *Појаве од научног интереса* (1946), *Процена културних вредности докумената по инвентарима Ошсека народних игара, Одељења за музички фолклор и Архива народне поезије* (1947).

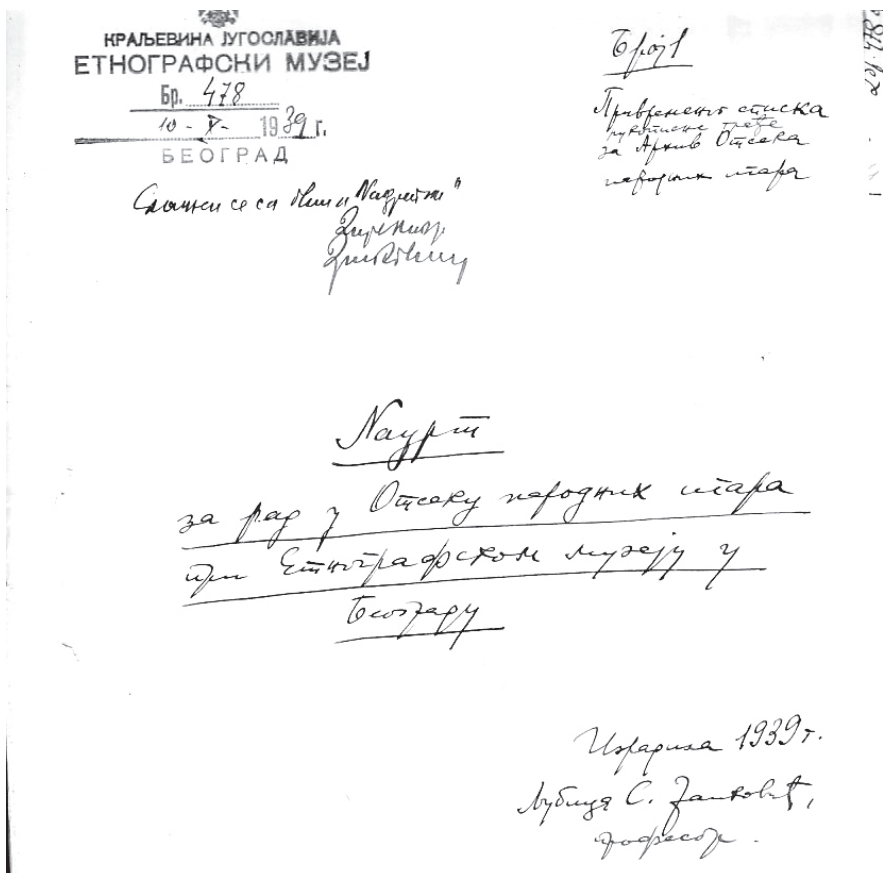
Закључак

Оснивањем Одсека народних игара при Етнографском музеју у Београду институционализована је етнокореологија у Србији, а Љубица Јанковић је томе допринела дефинишући научни приступ као суштински важан. Документа и грађа у архиву Музиколошког института САНУ сведоче да је рад Одсека донео озваничење стратегије и методологије практичног и теоријског рада на народним играма; прављење базе изворних и библиотечких података о народним играма, народној музици, народ-

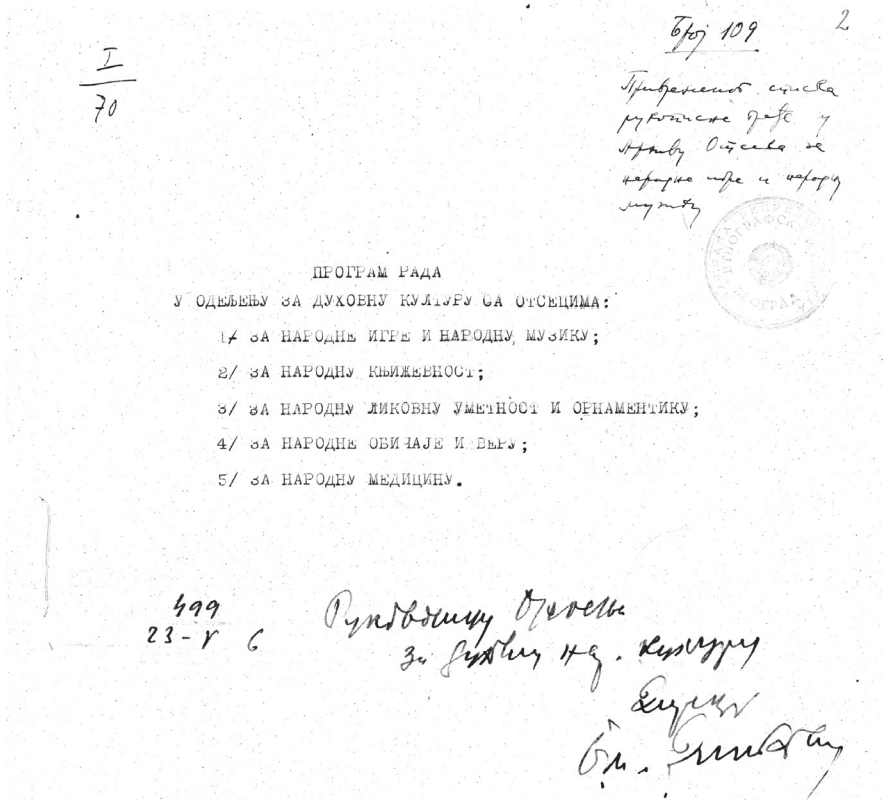
¹¹ Први извештаји инкорпорирани су у два текста намењена упознавању јавности са радом свих служби Етнографског музеја у Београду (Дробњаковић 1939, 1940).

¹² У том периоду је у *Гласнику Етнографског музеја* текст објавила и Даница Јанковић (1940).

ним обичајима, то јест о њиховим конкретним реализацијама и пратећим аспектима; едуковање о различитим видовима рада на народним играма; организовање репрезентативних јавних наступа извођача народних игара; успостављање мреже теренских сарадника и етнокоролошких следбеника из различитих крајева некадашње Југославије. Другим речима, напори Љубице Јанковић за музеумизацијом народних игара били су у складу са карактером институције која их је подстицала и временом у коме су се одвијали. Захваљујући њеном прегнућу, а посебно у периоду рада у Етнографском музеју, сачувани су драгоцени подаци о некадашњем плесном фолклору и установљени постулати истраживачког рада који су референтни и у савременој научној – етнокоролошкој и етномузиколошкој пракси.

Слика 1. Насловна страна *Науци за рад у Ошсеку народних игара при Етнографском музеју у Београду*, аутограф Љубице Јанковић (1939). Архив МИ САНУ.

Слика 2. Насловна страна Програма рада у Одељењу за духовну културу са Ојсецима: 1) за народне игре и народну музику; 2) за народну књижевност; 3) за народну ликовну уметност и орнаментичку; 4) за народне обичаје и веру; 5) за народну медицину, рукопис Љубице Јанковић (1946). Архив МИ САНУ.

ЛИСТА РЕФЕРЕНЦИ

- Дробњаковић, Б. (1939) „Етнографски музеј у Београду у 1939. години”, *Гласник Етнологијског музеја у Београду* 14: 121–125.
- Дробњаковић, Б. (1940) „Етнографски музеј у Београду у 1940. години”, *Гласник Етнологијског музеја у Београду* 15: 182–186.
- Думњић, Марија, Лајић Михајловић, Данка, Васић, Александар (2014) Традиција српске етнокореологије – Љубица С. Јанковић, Београд: Музиколошки институт САНУ (<http://www.music.sanu.ac.rs/Dokumenta/LjubicaJankovic.pdf>), приступљено 30. 12. 2014.
- Ђорђевић, Т. (1907) „Српске народне игре”, *Српски етнологијски зборник* 9: 1–82.
- Илијин, М. (1973) „Развој етнокореологије”, у С. Ђурић Клајн (ур.) *Српска музика кроз векове*, Београд: Галерија САНУ, 203–213.
- Илијин, М. (1974) „Љубица С. Јанковић”, *Народно сиваралаштво – Фолклор* 13: 141–144.
- Јанковић, Д. (1940) „Драмски елементи у нашим народним орским играма и народна

- орска игра као драмски елеменат народних обичаја”, *Гласник Етнографског музеја у Београду* 15: 75–94.
- Јанковић, Љ. (1939а) *Нацрти за рад у Ошсеку народних игара при Етнографском музеју у Београду* (рукопис), Београд: Музиколошки институт САНУ.
- Јанковић, Љ. (1939б) „Русалије”, *Гласник Етнографског музеја у Београду* 14: 20–30.
- Јанковић, Љ. (1940а) „Народне игре у Кичеву и околини”, *Гласник Етнографског музеја у Београду* 15: 95–112.
- Јанковић, Љ. (1940б) „Још нешто о приликама за играње у Скопској Црној Гори”, *Гласник Етнографског музеја у Београду* 15: 159–165.
- Јанковић, Љ. (1940в) *Упутства за прикупљање грађе о народним играма*, Београд: Етнографски музеј у Београду.
- Јанковић, Љ. (1946) *Програм рада у Одељењу за духовну културу са Ошсецима: 1) за народне игре и народну музику; 2) за народну књижевност; 3) за народну ликовну уметност и орнаментичку; 4) за народне обичаје и веру; 5) за народну медицину* (рукопис), Београд: Музиколошки институт САНУ.
- Јанковић, Љ. (1956) „Владимир Р. Ђорђевић и народне игре”, *Гласник Етнографског музеја у Београду* 18: 249–258.
- Јанковић, Љ. (1964) „Етномузикологија и етнокорологија”, *Споменица у част новоизабраних чланова Српске академије наука и уметности* 26: 87–92.
- Јанковић, Љ. (1971) „Историјско-етнолошки радови Тихомира Р. Ђорђевића о народном животу у игри и музици”, у В. Мићовић (ур.) *Споменица посвећена сјоодиници рођења Тихомира Ђорђевића*, Београд: Српска академија наука и уметности: 7–17.
- Јанковић, Лј. (1975) “The Brothers Tihomir and Vladimir Đorđević: Pioneers of Ethnomusicology in Serbia”, *Yearbook of the International Folk Music Council* 7: 67–76.
- Јанковић, Љ. и Јанковић, Д. (1934) „Увод”, *Народне игре*, књ. 1, Београд: издање аутора, 1–16.
- Јанковић, Љ. и Јанковић, Д. (1937) „Програмски део: Чување наших народних игара”, *Народне игре*, књ. 2, Београд: издање аутора, 11–33.
- Јанковић, Љ. и Јанковић, Д. (1939) „Рад на народним играма код нас и у другим земљама”, *Народне игре*, књ. 3, Београд: издање аутора, 289–326.
- Јанковић, Лј. и Јанковић, Д. (1951) *Summary: Folk Dances 1–6*, Belgrade: Council of Science and Culture of the Government of the F. P. R. of Yugoslavia [превод: *Résumé: Danses populaires 1–6*, Belgrade: Conseil pour la science et la culture du Gouvernement de la Yougoslavie].
- Јовановић, Ј. (2010) „Милица Илијин, етнокоролог”, *Музикологија* 10: 205–210.
- Јоксимовић, Б. и Ђорђевић, В. (1899) *Путњања за прикупљање музичких обичаја у Срба*, Алексинац: „Караџић”.
- Керплер, А. (2001) “Ethnochoreology”, *Grove Music Online. Oxford Music Online*, Oxford University Press, <http://www.oxfordmusiconline.com/subscriber/article/grove/music/40752>, приступљено 15. 6. 2014.
- Крадер, В. (1974) “Ljubica S. Janković (1894–1974)”, *Yearbook of the International Folk Music Council* 6: 9–14.
- Младеновић, О. и Илијин, М. (1954) „Двадесет година рада сестара Јанковић на народним играма”, *Зборник Мајнице српске за друштвене науке* 8: 158–160.
- Младеновић, О. (1974) „Академик Љубица С. Јанковић”, *Гласник Етнографског института САНУ* 23: 135–142.
- Myers, Н. (2001) “Ethnomusicology: II Pre-1945”, *Grove Music Online. Oxford Music*

Online, Oxford University Press, <http://www.oxfordmusiconline.com/subscriber/article/grove/music/52178pg2#S52178.2>, приступљено 15. 6. 2014.

Петровић, Р. (1973) „Етномузиколошка проучавања”, у С. Ђурић Клајн (ур.) *Српска музика кроз векове*, Београд: Галерија САНУ, 221–239.

Ракочевић, С. (2013) “Tracing the Discipline: Eighty Years of Ethnochoreology in Serbia”, *New Sound* 41 (1): 58–86.

Marija Dumnić – Danka Lajić Mihajlović

INSTITUTIONALIZATION OF ETHNOCHOREOLOGY
IN SERBIA: THE LEGACY OF LJUBICA JANKOVIĆ
AT THE INSTITUTE OF MUSICOLOGY SASA

(Summary)

Since 1964, the Institute of Musicology of the Serbian Academy of Sciences and Arts has been cherishing the official archive of the academician Ljubica Janković, ethnochoreologist, which originates from her service at the Ethnographic Museum in Belgrade (1939–1951). The legacy contains documentation about the activity of the Folk Dance Section of the Ethnographic Museum in Belgrade, and extensive data on folk dances in Yugoslavia from the first half of the twentieth century. This paper presents part of the archival documentation relating to the establishment and activity of the Folk Dance Section. It was the first state institution to collect primary and secondary research sources relating to folk dance structure and to the social context of a rural dance practice. Apart from that, it was the institution for education on folk dance preservation and staging. The focus of the paper is on the fundamental documents of ethnochoreological cultural and research policy in Serbia, manuscripts *The Draft for Work at the Folk Dance Section of the Ethnographic Museum in Belgrade* [Нацрт за рад у Одељењу народних игара при Етнографском музеју у Београду] (1939) and *The Program for Work at the Department for Intangible Culture with the Sections: 1) Folk Dances and Folk Music; 2) Folk Literature; 3) Folk Art and Ornamentation; 4) Folk Customs and Religion; 5) Folk Medicine* [Програм рада у Одељењу за духовну културу са Одељењима: 1) за народне игре и народну музику; 2) за народну књижевност; 3) за народну ликовну уметност и орнаментистику; 4) за народне обичаје и веру; 5) за народну медицину] (1946). The aim of this study is to contribute to the history of ethnochoreology in Serbia by introducing the ideas of Ljubica Janković concerning folk dance research and preservation strategies because of their importance for the interpretation of numerous ethnochoreological and ethnomusicological theoretical and analytical results, mostly achieved in cooperation with her sister, Danica Janković. In addition, we indicate the applicability of the first official ethnochoreological ideas for current folk dance research in Serbia.

Примљено 18. 6. 2014.

Прихваћено за штампу 24. 9. 2014.

Оригинални научни рад